pescaNeta

cap a una mar blava

www.pescaneta.org

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

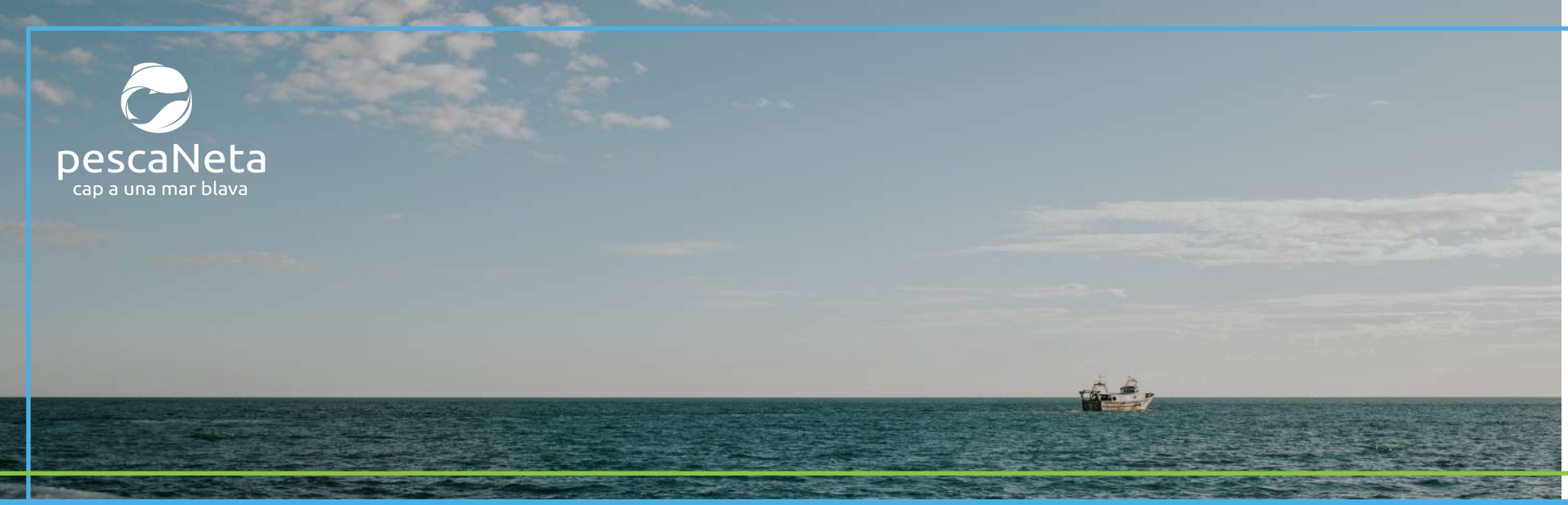

pescaNeta
cap a una mar blava

www.pescaneta.org

UNA MAR, AMB MASSA PLÀSTICS

El mar Mediterrani no és només bressol de civilitzacions sinó també una de les parts del planeta amb major biodiversitat. Des del clima que gaudim, l'aire que respirem o el peix que mengem, el Mediterrani té un paper important a les nostres vides.

Però al mateix temps que gaudim de les riqueses que ens ofereixen les seves aigües, també som nosaltres mateixos els que a poc a poc estem asfixiant el Mediterrani. La contaminació derivada de l'activitat humana és la principal amenaça pels ecosistemes marins. I d'entre tots aquests residus, el plàstic és el principal element contaminant a tots els mars del planeta.

La concentració de plàstics al Mediterrani és la més elevada del món. Segons diversos estudis, els plàstics o els microplàstics representen el 95% de tots els seus residus. Dels milions de tones de residus plàstics que es fabriquen a Europa, només un terç es recicla i més de la meitat es llança en abocadors.

Però una altra, sobretot els plàstics d'un sol ús, acaben al medi natural o en entorns urbans. Al ser un material lleuger, el vent i la pluja l'arrossega per rieres o canonades fins fer cap a la mar, on s'hi estaran centenars o milers d'anys abans de descomposar-se.

Al Mediterrani els residus plàstics es poden trobar arreu. Dipositats al fons marí, surant a la superfície o acumulats en platges. Les zones més afectades són les costaneres, on s'hi concentra més població i acitivitat econòmica.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

pescaNeta
cap a una mar blava

www.pescaneta.org

Microplàstics

Són partícules de plàstic molt petites. Procedeixen de la dregadació d'altres residus o es troben directament en productes com cosmètics, detergents o pintures. Quan són ingerits per peixos es trasmeten a la cadena tròfica i arriben al nostre organisme.

Macroplàstics: Són plàstics visibles amb una mida superior als 5 mm. Poden ser des de fragments d'altres residus o elements sencers, com ampolles, bosses de la compra o coberts d'un sol ús. Alguns d'aquests plàstics provoquen l'enredament i l'ofegament de peixos i aus marines.

Segles de brutícia

Una de les característiques que fa del plàstic un material usat en tot tipus de productes és la seva durabilitat. Encara que els objectes que més habitualment acaben al mar siguin els anomenats d'un sol ús, triguen molts anys a descomposar-se. Perquè una bossa es descomposi poden passar 55 anys i aproximadament més de 500 perquè ho faci una ampolla.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

pescaNeta
cap a una mar blava

www.pescaneta.org

COM AFECTA LA BIODIVERSITAT

La contaminació amenaça la vida en grans extensions dels nostres mars i oceans, en especial al Mediterrani. Sumat a l'efecte de l'esclafament global, els residus que llancem asfixien la fauna marina i malmeten irreversiblement els ecosistemes. Ja sigui perquè s'enreden amb les xarxes o amb les anelles de plàstic dels packs de llaunes, o perquè s'asfixien quan es mengen plàstics per error, milers d'espècies pateixen a diari la petjada humana.

Una trampa mortal

A tot el món hi ha més de 1.300 espècies que s'han trobat atrapades en plàstics o altres residus. Molt sovint això fa que aquests animals quedin immobilitzats, de tal manera que són presa fàcil per altres depredadors o que es puguin morir ofegats o de gana.

Aliment tòxic

L'altre problema greu que afronten les espècies marines és la ingesta accidental de plàstics. Al Mediterrani hi ha 134 espècies que en són víctima. Entre elles, més de 60 espècies de peixos, 9 d'aus marines, 5 de mamífers i 3 de tortugues. La ingestió d'aquests plàstics pot provocar ofegament, lesions internes, intoxicacions i la mort. A més, es transmeten a la cadena tròfica, de tal manera que ens acabem trobant aquests plàstics en els peixos que mengem.

Fons marí amenaçat

Els residus també impacten negativament sobre hàbitats marins importants com els esculls de corall, els camps de gorgònies o les praderies de posidònia, i causen danys a l'ecosistema que en depèn.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

pescaNeta
cap a una mar blava

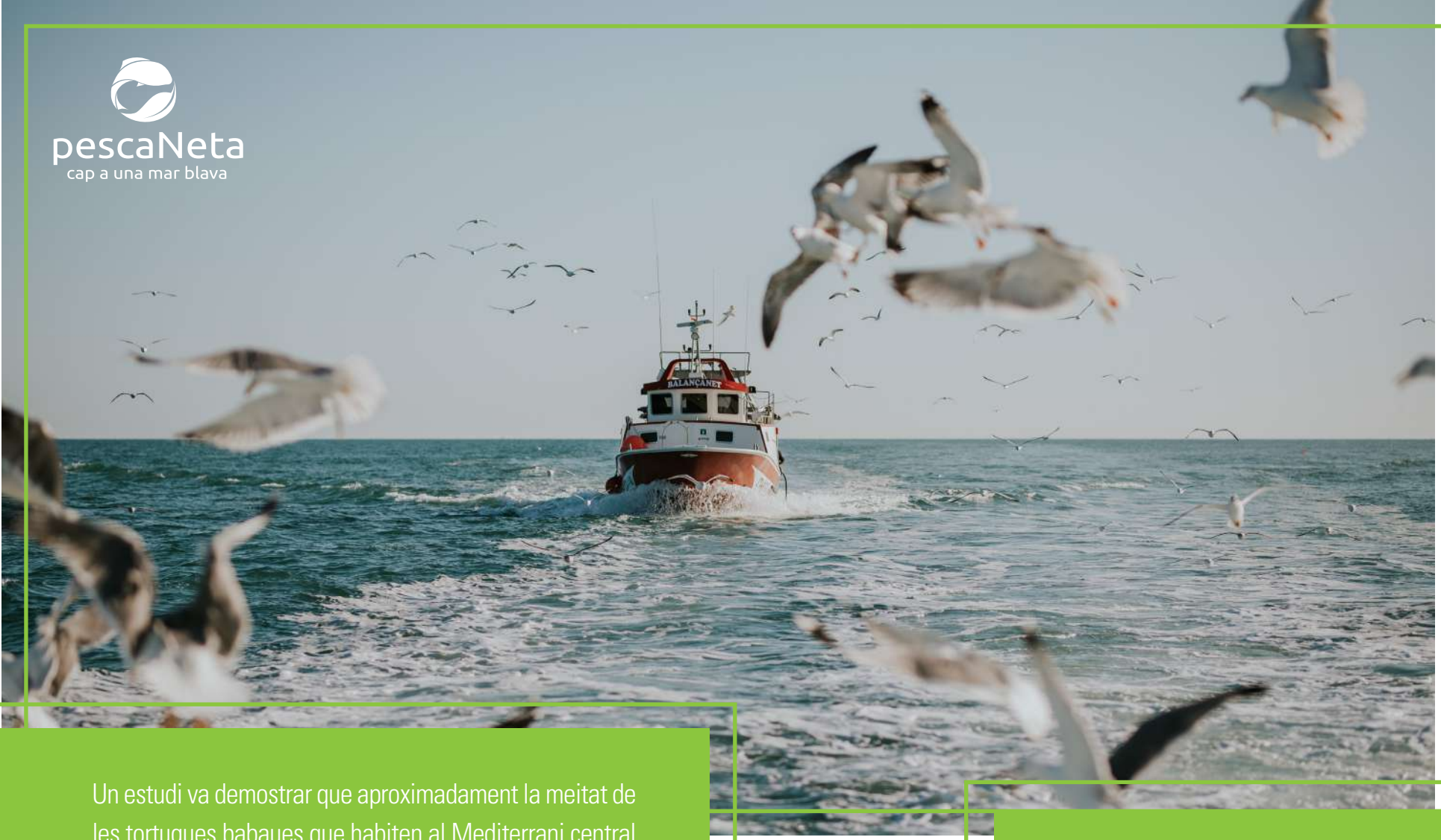

www.pescaneta.org

Un estudi va demostrar que aproximadament la meitat de les tortugues babaues que habiten al Mediterrani central han menjat residus plàstics

Algunes zones del Mediterrani han perdut fins a un 40% de la posidònia oceànica, les extenses praderes submarines que tan importants són per mantenir la qualitat de les nostres aigües

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

www.pescaneta.org

PESCA NETA: CAP A UNA MAR BLAVA

És urgent prendre mesures que redueixin l'impacte dels plàstics als nostres mars. Amb legislacions més restrictives amb els plàstics d'un sol ús com s'ha fet recentment a nivell estatal, millorant la recollida i gestió dels residus i impulsant un canvi d'actitud entre els consumidors.

Els pescadors també tenen han de tenir paper molt destacat en la lluita contra la contaminació del mar. Són els qui més en contacte estan amb l'entorn marí i els qui més coneixen l'efecte dels residus sobre les aigües.

És per aquest motiu el setembre de 2020 naix el projecte Pesca Neta amb el recolzament de les 31 confraries de pescadors de Catalunya. El seu principal objectiu és impulsar la pesca sostenible al mateix temps que es cuida de l'entorn amb la recollida dels residus plàstics i es dona visibilitat als pescadors que fan aquesta tasca.

Cada cop que un pescador surt a pescar, les seves xarxes recullen quilos i quilos de deixalles de tota mena. Les embarcacions es converteixen en involuntaris camions d'escobraries marins.

El projecte Pesca Neta aprofita aquesta circumstància perquè tots aquests residus siguin gestionats degudament. Els pescadors classifiquen i comptabilitzen totes aquestes deixalles i després les transporten fins al port per al seu posterior tractament.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

pescaNeta
cap a una mar blava

www.pescaneta.org

Com afecten els residus marins a la pesca?

Els residus marins no només afecten la qualitat del peix que pesquen o directament provoquen la reducció de les captures. També malmeten les xarxes i provoquen danys a les embarcacions. Es calcula que els residus marins causen unes pèrdues de 61,7 milions d'euros anuals a la flota pesquera de la UE.

En total hi participen més de 200 embarcacions de les confraries de pescadors de Tarragona, Barcelona i Girona. Tant les d'arrossegament com les d'arts menors. Aquesta xifra representa el 79% de la flota pesquera activa de Catalunya i suposa més de 1.000 pescadors i mariners.

El projecte Pesca Neta rep el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya i del Fons Europeu Marítim i de la Pesca.

Les dades de Pesca Neta

31 confraries
+ de 200 embarcacions
941 pescadors

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

www.pescaneta.org

AIXÍ FUNCIONA PESCA NETA

Gràcies a la responsabilitat i el compromís dels pescadors, cada dia es poden recuperar del mar centenars de quilos de residus que queden atrapats a les xarxes. Sobretot són plàstics o llaunes, però també objectes més voluminosos com electrodomèstics o pneumàtics.

La pesca de deixalles

Tot comença quan els pescadors recullen les seves arts de pesca en plena mar i han de separar les captures de peix de les deixalles que accidentalment han quedat a les xarxes. A cada embarcació hi ha contenidors on els pescadors poden dipositar els residus que han recuperat del mar per posteriorment transportar-los al port.

Arribada a port

Quan les embarcacions tornen al port a l'acabar la jornada de pesca, cada tripulació diposita les deixalles que han recollit del mar als diferents punts verds habilitats. A partir d'aquí, els residus se seleccionaran, es categoritzaran i es reciclaran en funció del tipus de material, ajudant a donar un nou ús a aquests materials.

Tot queda registrat

El volum de brossa recollida per cada embarcació queda registrada gràcies a l'APP de Pesca Neta. D'aquesta manera es pot tenir el control de tot allò que recullen les diferents confraries de Catalunya i fer un seguiment dels resultats any per any.

Una feina de conscienciació

La feina dels pescadors a través del projecte Pesca Neta és només una petita acció per ajudar a eliminar els residus del mar Mediterrani. Per això cal que cadascú de nosaltres acompanyem als pescadors en aquesta feina amb les nostres accions diàries.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

www.pescaneta.org

ELS RESULTATS DE PESCA NETA

Encara que el projecte Pesca Neta va nàixer el 2020, ja feia uns anys que els pescadors recollien i reciclaven els residus marins.

Actualment, al projecte Pesca Neta hi participen les diferents confraries de les Federacions de Barcelona, Tarragona i Girona. El que suposa més de 200 embarcacions de pesca. Això ha permès millorar substancialment les dades de quilos de residus recollits.

Dedicació tria de deixalles

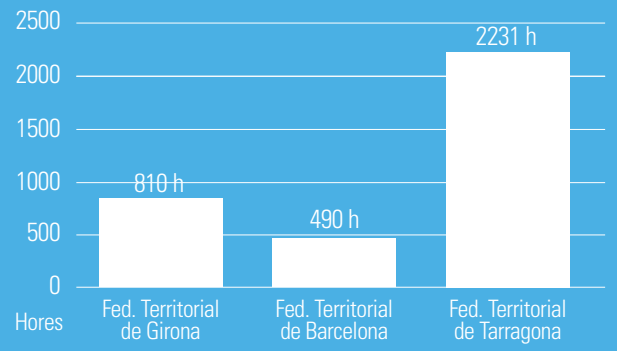

La introducció de les dades per part dels pescadors permet conèixer quina és la distribució dels residus que han recollit segons les diverses fraccions. No és cap sorpresa que el plàstic representi la quantitat més elevada de residus recollits, però també destaquen els metalls i objectes de diversos materials.

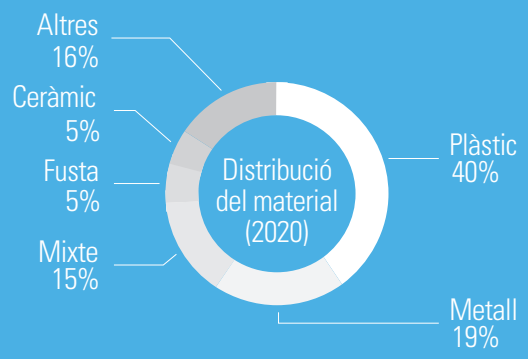

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca
Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

www.pescaneta.org

LES VEUS DE PESCA NETA

UN PROBLEMA COMÚ A TOTS ELS MARS

Bernat, confraria de pescadors de l'Ametlla de Mar (Baix Ebre)

Des de fa molt temps que els pescadors agafem molta brossa de la mar. Normalment, el que més trobem és plàstic, com ampolles d'un litre i mig. Són objectes que no es llancen directament al mar, es llancen a terra i fan cap aquí.

Xavi Gat, confraria de pescadors de Blanes (la Selva)

Nosaltres tenim el riu Tordera i, a causa del temporal Glòria, hi va haver una baixada de residus brutal. Molts de tipus de vegetal, com canyes, però també gran quantitat de plàstics o tovalloletes humides.

Clàudia Masdeu, confraria de pescadors de Cambrils (Baix Camp)

El volum més gran de residus que trobem són plàstics. Però també recuperem moltes llaunes, electrodomèstics. El volum de deixalles augmenta molt més després dels temporals.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

www.pescaneta.org

LES VEUS DE PESCA NETA

EL COMPROMÍS DELS PESCADORS

Dolors Sans, confraria de pescadors de Tarragona (Tarragonès)

A Tarragona fa molts anys que tenim aquest sistema de recollida de residus. Tenim unes platges amb molts turistes i això suposa que trobem molts plàstics al nostre mar. Si el nostre Mediterrani està més net, el que fem també és donar més valor al nostre peix.

Jordi Fulcarà, confraria de pescadors de Llançà (Alt Empordà)

Fa molts anys que els pescadors estem recollint els residus del mar, però no hi deixàvem constància. Ara, amb aquest projecte, els podem quantificar. És una manera de certificar el que fa temps que estem fent. Esperem poder conscienciar a la gent, perquè d'això depèn la nostra feina.

Jaume Carnicer, confraria de pescadors de Vilanova i la Geltrú (Garraf)

Els pescadors ja fa temps que treuen els residus del mar, però sempre s'havia llançat tot al mateix contenidor. Des de fa uns anys hem vist que, ja que fèiem aquesta feina, ens era fàcil separar els residus. A més, ara reciclem altres residus que abans no li donàvem tanta atenció, com el fil de pescar i les xarxes.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

www.pescaneta.org

LES VEUS DE PESCA NETA

TOTS PRENEM CONSCIÈNCIA

Joan Balagué, confraria de pescadors de la Ràpita (Montsià)

Els pescadors de la Ràpita són els primers interessats que el fons marí estigui net. I en aquest sentit, des de la confraria sempre estem incentivant els pescadors perquè reculli la brossa, la tregui del mar i la porti a terra perquè segueixi el tractament més adequat per a la seva eliminació.

Isabel Vivó, confraria de pescadors de Sitges (Garraf)

Des de fa molts anys notem que el mar està molt contaminat i que la pesca està minvament més. Cada cop és més difícil dedicar-se a això. Per això aquestes iniciatives han de servir per conscienciar a la gent que no pot ser aquest consum tan desmesurat de plàstic que fem avui en dia. Està demostrat que tot aquest plàstic va a parar a la mar.

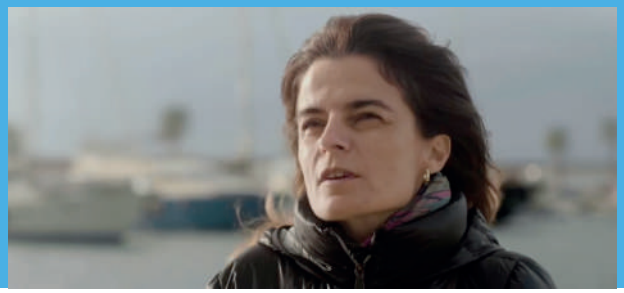

Antoni Abad, president de la Federació Catalana de Confraries de Pescadors

El projecte Pescaneta ens dona la possibilitat de donar a conèixer a la resta de la societat la gran feina que fan els pescadors catalans. És un gran tasca que fan altruistament, perquè som conscients de la gran massa de residus que tenim al Mediterrani. Nosaltres volem un mar net, perquè tindrem un recurs sa, i si tenim un recurs sa, ens guanyarem millor la vida.

Unió Europea
Fons Europeu Marítim i de la Pesca

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural